

Overskridelse paa Underafdeling a »til ordinære Udgifter m. v.«	570 Kr. 43 Øre.
Overskridelse paa Underafdeling d »til elektrisk Belysning«.....	89 — 36 —
	<hr/>
	659 Kr. 79 Øre.
herfra en Besparelse paa Underafdeling b »til konserverende Behandling af Lig«.....	252 — 52 —
	<hr/>
Tilbage som Overskridelse...	407 Kr. 27 Øre.

Kvæstor havde i den Anledning bemærket, at da sidstnævnte Underafdeling var en selvstændig Udgiftspost, der ikke kunde anvendes i andet med, vilde Mindreudgiften paa denne være at spare, saaledes at Underuddet var ovennævnte 659 Kr. 79 Øre. Da de paa de førstnævnte Underafdelinger hidtil bevilgede Beløb i Budgettet for 1891—92 vare blevne højede, foreslog Kvæstor derhos, at der søgtes om Tilladelse til, at disse Underafdelinger overskredes med henholdsvis 570 Kr. 43 Øre og 89 Kr. 36 Øre, idet han endelig bemærkede, at det under Udgiftspost 4 normerede løb af 100 Kr. til ekstraordinære Udgifter ved Ministeriets Resolution af den 10de Oktober 1890 vare stillede til Raadighed for Dr. Bloch.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling bifaldt Ministeriet, at Universitetets Udgiftspost 4 »Særlige Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet« for Finansaaret 1890—91 maatte overskrides med 570 Kr. 43 Øre paa Underafdeling a. samt med 89 Kr. 36 Øre paa Underafdeling d., saaledes at der om disse Overskridelser gaves regnskabsmæssig Forklaring.

VIII. Universitetets Forhold udadtil.

1. Repræsentation ved Lausanne Universitetets Stiftelsesfest.

Med Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke modtog Kontorium den Kjøbenhavns Universitet tilstillede Indbydelse til ved Delegerede at lade sig repræsentere ved Lausanne Universitetets Stiftelsesfest, som fejredes i Dagene fra den 17de—22de Maj 1891. Universitetets Rektør, Professor, Dr. phil. E. Holm og Professor, Dr. juris H. Matzen valgtes som Universitetets Delegerede at repræsentere dette ved Festen og overbringe følgende Hilsen:

Universitatis Lausoniensis Curatoribus Et Professoribus

Senatus Universitatis Hauniensis S. P. D.

Quo magis hodie magna pars hominum uni rei dediti et intenti sunt, ut rem familiarem augeant et ea sibi comparent, quæ ad vitam commode et laute degendam pertinent, eo maioris momenti sunt quæcunque res spectant, eoque maiore gaudio ea instituta augeri videmus, quæ animum vestrum sibi excolendum sumpserunt. Quare ex animo lætamur, quod nova universitas apud vos surrexit, Helvetiam, satis iam virtute et ingenio notam et in educandi ratione totius orbis magistram, nobilitaturam.

Gratulamur civibus, quorum amor patriæ et industria tam felicem exitum habuit. Utinam vestra Universitas ceterarum tam mobilium Helvetiæ universitatum æmula et soror ætate sola minor appareat!

Dabamus Hauniæ Kalendis Maiis anni MDCCCXCI.

Til Bestridelse af Udgifterne ved de Delegeredes Rejse til Lausanne blev der udbetalt et Beløb af 1200 Kr. af Universitetets ekstraordinære Udgifters Konto paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1891—92. Udgifterne ved Adressens Trykning paa Pergament og en Rulle med Sølvkapsel, ialt 104 Kr., afholdtes af Konsistoriums Normalsum for samme Finansaar.

2. Indbydelser til Kongresser i Udlandet.

I Skrivelse af 25de August 1890 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring angaaende den danske Regjerings Deltagelse i *en international Konference*, der paatænktes afholdt i *Rom* og ved hvilken et Forslag om Fastsættelsen af en Begyndelsesmeridian og Universaltid for hele Jorden eventuelt vilde komme til Overvejelse.

Efterat Konsistorium havde indsendt en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, meddelte Ministeriet under 25de Oktober s. A., at det havde tilskrevet Udenrigsministeriet til videre Meddelelse, at Ministeriet i Henhold til den fra Universitetets Side fremkomne Indstilling vilde anse det for magtpaaliggende, at der blev beskikket en Delegeret for Danmark til fornævnte Kongres. Ministeriet havde derhos udtalt det som sin Opfattelse af Sagen, at Fastsættelsen af en universel Tid under de nuværende Vilkaar for den internationale Samfærdsel ikke kunde være af nogen praktisk Vigtighed udenfor de Forhold, hvor telegrafisk Meddelelse var almindelig, altsaa navnlig i Handelssamkvemet og ved forskellige videnskabelige (meteorologiske og geologiske) Observationer. Man havde erkjendt, at det af Hensyn hertil vilde være heldigt, om der kunde opnaaes Enighed om en Begyndelsesmeridian, men havde samtidig taget Forbehold om, at den eventuelle Delegerede for Danmark under enhver Omstændighed vilde have at fastholde under Konferencens Forhandlinger, at den praktiske Gjennemførelse af sammes Beslutninger maatte være betinget af en Telegrafkonvention mellem de i Sagen interesserede Regjeringer og private Telegrafsekskaber af international Betydning. Ministeriet havde derhos bemærket, at forsaavidt Konferencens Beslutninger maatte gaa ud paa en Omarbejdelse af officielle Kortlægningsarbejder, kunde den danske Regjering ikke paatage sig nogen Forpligtelse i denne Henseende, ligesaa lidt som til at forandre den nugældende Jernbanetid her i Landet, og at det i sidstnævnte Henseende vilde blive paalagt den herfra Delegerede, at forsaavidt der ved Konferencen skulde fremkomme Forslag om Fastsættelsen af 24 Timezoner for Jernbanetiden over hele Jorden, kunde en Bestemmelse herom for Danmarks Vedkommende kun tages ad referendum. Iøvrigt havde Ministeriet, med Hensyn til Spørgsmaalet om en første Meridians Beliggenhed, udtalt, at man ikke fandt Anledning til at tage noget bestemt Standpunkt, og at man vilde kunde tiltræde enhver Beslutning, som maatte

ive tagen under almindelig Enighed mellem de øvrige civiliserede Stater. Ministeriet tilføjede, at det agtede at anmode Professor Thiele om at møde Delegeret ved Konferencen, hvis den kom istand.

— Efterat Konsistorium fra Kirke- og Undervisningsministeriet under 17de September 1890 havde modtaget en Indbydelse til *den 2den internationale ornithotogiske Kongres*, som agtedes afholdt i *Buda-Pest* i Maj 1891, indsendte Konsistorium under 24de Oktober 1890 en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori udtaltes, at det, efter hvad der var Fakultetet bekendt om Forhandlingerne paa den 1ste Kongres i Wien og om de Spørgsmaal, der saavidt vidstes, agtedes afholdte paa den 2den Kongres i 1891, ikke kunde lægge nogen særdeles vægt paa, at Danmark blev repræsenteret paa denne. Fakultetet tilføjede, at det paa den anden Side maatte erkjende, at der dog ved en saadan Lejlighed altid var Adgang til at se og høre Noget, saameget mere som der ved denne stillede i Udsigt Udflugter til Egne, som i ornithologisk Henseende vare af særlig Interesse, og at det derfor vilde have sit Værd, om der kunde gives en kompetent Zoolog og Ornitholog Lejlighed til at deltage i Kongressen som Delegeret for Danmark.

— Under 13de Februar 1891 begjærede Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistoriums Erklæring i Anledning af en fra den kongelige Gesandt i London indsendt Indberetning, hvormed fulgte et Indbydelsesskrift fra Dr. Leitner som Generalsekretær for *den 9de internationale Orientalistkongres*, der agtedes afholdt i *London* i September 1891, hvori anmodedes om, at der maatte blive sendt Delegerede fra Danmark til denne Kongres. Ved Skrivelse af 17de Marts s. A., indsendte Konsistorium en fra det filosofiske Fakultet indhentet Erklæring, hvori Fakultetet, under Henvisning til de medfulgte Udtalelser fra dets Medlemmer, bemærkede, at der ikke blot af Orientalisternes, men ogsaa af de andre Medlemmers Udtalelser fremgik en meget bestemt Uvillie imod, at Universitetet skulde sende Delegerede til fornævnte Kongres, og at de eller paa anden Maade optræde anderledes end aldeles afventende.

— I Anledning af en til Kirke- og Undervisningsministeriet gennem Udenrigsministeriet indkommen Instrux, den herværende Konsul for Schweiz indsendt den 17de modtaget angaaende den *Kongres for de geografiske Videnskaber*, der agtedes afholdt i *Bern* fra den 10de til 15de August 1891, i hvilken Instrux udtryksløst omsattes Ønske om, at den danske Regjering vilde sende en eller flere Delegerede til denne Kongres, indsendte Konsistorium under 10de Juli s. A. en fra det matematiske Fakultet indhentet Erklæring, hvori udtaltes, at det, efter hvad der af Fakultetets Medlemmer, som særlig repræsenterede disse Videnskaber, nemlig Professorerne Johnstrup og Dr. phil. Löffler, begge vare forordnede i at møde, men at Professor, Dr. phil. Jul. Petersen havde erklæret sig beredt til at repræsentere den matematiske Geografi ved Kongressen, hvis det fandtes ønskeligt, at der sendtes en Delegeret, Noget forom Fakultetets Medlemmer ikke havde følt sig kaldede til at udtale sig. I Skrivelse af 18de Juli s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at det havde tilskrevet Udenrigsministeriet, at der ikke ønskedes sendt nogen Delegeret til fornævnte Kongres.

3. Patronatskomiteen for fremmede Studerende ved Kjøbenhavns Universitet.

I Efteraaret 1890 blev der fra de Komiteer, der havde dannet sig ved Universiteterne i Paris og Montpellier til at tage sig af fremmede Studerende, som dyrke deres Studier ved disse Universiteter, gennem Professor Flahault fra Montpellier overbragt Kjøbenhavns Universitet en Anmodning om at danne en lignende Komité. Efter Konsistoriums Anmodning indtraadte Professorerne, Dr. phil. Sundby, Dr. juris Steenstrup og Dr. phil. Warming i denne Komité og valgte Førstnævnte til Sekretær og Forretningsfører. Til ovennævnte franske Komiteer har Universitetet sendt en Del af de af det udgivne Skrifter.

4. Immatrিকulation af en Studerende fra et fremmed Universitet.

Ved Skrivelse af 12te September 1890 bifaldt Kirke- og Undervisningsministeriet, i Henhold til Konsistoriums Erklæring af 8de s. M., at C. G. F. Küchler, der havde taget Maturitetsexamen ved den »Königliche Fürsten- und Landesschule« i Gimma, immatrikeredes ved Kjøbenhavns Universitet.

5. Oplysninger til Nordamerika om Undervisningen i Lovkyndighed ved Kjøbenhavns Universitet.

I Anledning af en fra »Departement of the Interior, Bureau of Education i Washington« fra Kirke- og Undervisningsministeriet sendt Skrivelse med Anmodning om at erholde Oplysninger angaaende Undervisningen i Lovkyndighed her i Landet, indsendte Konsistorium en Skrivelse af 27de April 1891 fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, indeholdende følgende Bemærkninger:

Den offentlige Undervisning i Lovkyndighed i Danmark gaves gennem det rets- og statsvidenskabelige Fakultet ved Kjøbenhavns Universitet og omfattede alle Dele af den danske Ret samt Romerret, Retsfilosofi og Folkeret. Fakultetet talte 5 Professorer i Lovkyndighed, der ansattes og lønnes af Staten med en Gage fra 3200 Kr. aarlig stigende til 6000 Kr., hvorhos de ældre Professorer havde Fribolig eller Huslejgødtgjørelse af 1200 Kr. aarlig. Professorerne kunde ikke samtidig beklæde noget andet Statsembede. Professorerne fordelte de enkelte Grene af Lovkyndighed mellem sig og holdt i Regelen hver en Time Forelæsning hver Søgnedag fra 1ste Februar til 9de Juni og fra 1ste September til Jul, som oftest i Form af Examinatorier, idet Professorerne i Almindelighed sørgede for, at der forelaa trykte Lærebøger som Grundlag for Undervisningen. To Gange om Aaret, efter hver Læsetermins Afslutning, holdtes Examen for dem, der havde fuldendt deres Studium, og ved disse Examinere besørgedes Overhøringen af Professorerne, medens særligt dertil beskikkede lovkyndige Mænd fungerede som Censorer. Kun de, der havde bestaaet en saadan Afgangsexamen (Candidati juris) og tillige vare Indfødte, havde Adgang til Embeder, hvortil ud-

rævedes Kundskab i Lov og Ret, saavel som til at blive Sagførere. Til det idste krævedes desuden praktisk Øvelse gennem et vist Tidsrum, og det samme var faktisk Tilfældet for Embøders Vedkommende. Af Anordning af 6de September 1890 om Indretning af de juridiske Examinere vilde iøvrigt fremgaa, at der ved Siden af den fuldstændige juridiske Examen fandtes en mindre omfattende Prøve. Denne, der faktisk kun gav Adgang til Udøvelse af Sagførervirksomhed ved Underretterne, var ved den nævnte Anordning blevet skjærpet paa en saadan Maade, at Adgangen til at indstille sig til den ene næppe vil blive benyttet i større Omfang.

Saavel Forelæsninger som Examinere holdtes i Universitetsbygningen. Rettigede til at overvære Forelæsningerne vare kun de, der havde aflagt en lovbestemt Modenhedsprøve ved de dertil bestemte offentlige eller private Examinere, og for at kunne indstille sig til juridisk Afgangsexamen maatte de desuden have bestaaet en Examen i Filosofi ved Universitetet, der i Regelen bestod af et Aars Studium. Alle for det juridiske Studium nødvendige Forelæsninger ved Universitetet vare gratis, og Universitetsbibliotheket kunde frit benyttes af de Studerende; for Indskrivning ved Universitetet og til Indbetaling af forskellige Examinere erlagdes et ringe Gebyr. Universitetet ydede iøvrigt en stor Del Understøttelser til fattige og trængende Studenter. Det var tilladt de Studerende at bestemme, hvilke Forelæsninger de vilde besøge, og der førtes ikke noget særligt Tilsyn med deres Studier, men ved Henvendelse til Professorerne kunde de erholde fornøden Raad og Vejledning. Hvert Efteraar meddeltes der en kort Anvisning til Studiet. De fleste Studenter benyttede en privat Manuduktør, af hvem de i Regelen undervistes. De holdt paa 5 à 6 Deltagere en Time daglig mod et Vederlag af 12 Kr. om Ugen, og en Aanedlig for hver Deltager.

Studenterne kom sædvanlig til Universitetet i en Alder af 17—18 Aar, og de vare i Almindelighed 5 à 6 Aar om Studiet, dog var heri medregnet en stor Tid, der maatte anvendes paa filosofisk Examen. Deres Antal kunde ikke nøjagtigt bestemmes, men ansloges til mindst 400.

Den juridiske Doktorgrad kunde af candidati juris erhverves ved til Fakultetet at indlevere en juridisk Afhandling om et selvvalgt Æmne, som blev fremlæst og frede af Fakultetet og derpaa blev trykt og offentliggjort samt forsvaret offentlig og mundtlig af Doktoranden. Naar da Vedkommende fandtes at have vist sig kvalificeret dertil, konfereredes Graden ham af Fakultetet med Undervisningsministeriets Samtykke. Den væsentligste Rettighed, der knyttede sig til Optræden af Doktorgraden, var Ret til at holde offentlige Forelæsninger ved Universitetet over de under det juridiske Fakultet hørende Fag.

Endnu bemærkedes, at der ved forskellige faglige Institutioner meddeles Undervisning i de dem særlig vedkommende juridiske Fag, f. Ex. ved Landbohøjskolen i Landboret, ved Officersskolerne i Folkeret, Militærret m. v.

6. Modtagelse af forskellige Skrifter fra Ulandet m. m.

Fra Kirke- og Undervisningsministeret har Konsistorium modtaget: et Brev, udarbejdet i Anledning af den 10de internationale Lægekongres i Berlin 1890 af Regjeringsraad, Gehejme-Medicinalraad, Dr. Pistor, og et Skrift

indeholdende Forhandlingerne paa samme Kongres, Bind I. Begge Skrifter vare afgivne til Universitetsbibliotheket.

— Et gennem Ministeriet modtaget Værk: »Freiherr Eberssteins Kriegsberichte«, blev efter Forfatterens Anmodning afgivet til Universitetsbibliotheket.

— Ligeledes har Konsistorium modtaget fra Ministeriet Exemplarer af en Piece, der omhandlede Spørgsmaalet om Indførelsen af et internationalt System for ensartet Tidsregning, indsendt til Ministeriet af den kongelig danske Gesandt i Washington paa Anmodning af »American society of civil engineers«. Exemplarerne bleve tilstillede Universitetsbibliotheket, det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og den polytekniske Lærestanstalt.

— I Haandbibliotheket i Professorernes Aftrædelsesværelse blev indlemmet et fra Hofboghandler Chr. Høst modtaget Exemplar af »H. Weitemeyers Denmark, its history and topography, language, literature and fine-arts, its sociale life and finance«.

— I Anledning af en Forespørgsel fra Ministeriet, om Universitetet ønskede at modtage det gennem Udenrigsministeriet sendte Tidsskrift »Bolletino ufficiale dell'istruzione«, meddelte Konsistorium under 1ste Maj 1891, at man maatte anse det for ønskeligt at faae det tilsendt, da det vilde have sin Interesse, at et saadant officielt Repertorium for den italienske Undervisning fandtes i Universitetsbibliotheket.

— Fra Oberstlieutenant v. Egidy i Grossenhain modtog Konsistorium i November 1890 en Forespørgsel, om Universitetet vilde paatage sig Oversættelsen eller Udgivelsen af et af ham udgivet Skrift »ernste Gedanken«. Konsistorium meddelte ham, at Universitetet aldrig paatog sig Oversættelsen eller Udgivelsen af fremmede Skrifter.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

I. Tilkomne Legater ved Universitetet.

I det akademiske Aar 1890—91 er der tilkommet tvende nye Legater: Valkendorfs Kollegiums Jubilæumslegat for en Alumnus paa Kollegiet og Geheimekonferensraad Christian Michael Rottbølls Legat for Studenter.

Den for det i Anledning af Valkendorfs Kollegiums 300 Aars Jubilæum i Aaret 1889 af forhenværende og daværende Alumner stiftede Legat, kaldet *Valkendorfs Kollegiums Jubilæumslegat*, oprettede Fundats, der under 27de Februar 1891 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, lyder saaledes:

»Rektor og Professorer ved Københavns Universitet gjøre vitterligt:

I Anledning af Valkendorfs Kollegiums 300 Aars Stiftelsesfest i Aaret 1889 blev der af forhenværende og nuværende Alumner indsamlet en Kapital, der som Minde om denne Fest var bestemt til at danne et Legat for en værdig og trængende Alumnus. Efterat Kollegiets Eforus i Februar 1891 havde modtaget Kapitalen med 1100 Kr. i Obligationer, udstedte af Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne, har Konsistorium for Anvendelsen og Bestyrelsen forfattet følgende Fundats: